

2. Захворювання корів маститом при різних ступенях відхилення продуктивності часток вим'я при машинному доїнні

Групи корів з максимальним відхиленням за продуктивністю часток вим'я	Загальна кількість обстежених тварин	Перехворіло маститами з обстежених		У них виявлено			
				клінічних форм		субклінічних форм	
		голови	%	голови	%	голови	%
25±(0—3) %	97	24	24,7	6	6,2	18	18,5
25±(4—5) %	41	11	26,8	1	2,4	10	24,3
25±(6—7) %	34	6	17,6	2	5,9	4	16,7
25±(8—10) %	15	2	13,3	—	—	2	13,3
25±(10) %	30	10	33,3	1	3,3	9	30,3
Всього	217	53	24,4	10	4,6	43	19,8

Висновок. Селекційна робота в умовах промислових комплексів повинна ґрунтуватися на трьох основних ознаках — рівень молочної продуктивності, вміст жиру в молоці і придатність тварин до умов прогресивної технології.

Одержано редколегією 20.03.81.

удк 636.2:081

ПЛЕМІННА РОБОТА З БУРОЮ КАРПАТСЬКОЮ ПОРОДОЮ

О. М. ЗАБРОВАРНИЙ, кандидат сільськогосподарських наук

Закарпатська обласна державна сільськогосподарська дослідна станція

Тварини бурої карпатської породи мають міцну, щільну конституцію, добре пристосовані до місцевих умов, характеризуються добре вираженими ознаками молочності і задовільними м'ясними формами. Висота в холці повновікових корів становить в середньому 126 см, на племзаводах і племфермах — 132—135 см. Жива маса бугаїв-плідників у віці 3—4 роки 790—850 кг, кращих з них на держплемстанціях понад 900 кг. Середня жива маса корів — 470 кг, на племзаводах — 510—530 кг. Одержані результати по роздоюванню корів у племінних господарствах свідчать про наявність високих задатків молочної продуктивності. Так, на племінній фермі колгоспу «XXII партз'їзд» Мукачівського району Закарпатської області від корови Квітки 6354 за VII лактацію надано 8246 кг молока, від Мальвіни 7026 за V лактацію — 8126 кг. На племінній фермі колгоспу ім. Леніна того ж району молочна продуктивність корови Синиці 6954 досягла 8247 кг при жирності 3,96%.

За 1980 р. до рівня 5000 кг молока роздоєно 145 корів, 6000 — 11 і 7000 — 8000 кг — 3 корови.

Від корів селекційної групи на племзаводі Закарпатської обласної державної сільськогосподарської дослідної станції надано по 3955 кг, на племзаводі «Закарпатський» — 3400, у колгоспі ім. Кірова Виноградівського району — 3387 кг.

Селекцію бурої карпатської породи на підвищення жирномолочності проводять тривалий період переважно методом чистопородного розведення. Жирномолочність корів, записаних до V т. ДПК, становить 3,72%. За даними останнього бонітування (1980), цей показник на племзаводах становив 3,60%, на племінних фермах — 3,56 і на товарних — 3,47%. Коефіцієнт мінливості жирномолочності змінювався в межах 3,8—6,1% і з віком знижувався, що свідчить про наявність можливості для відбору. З метою прискорення темпів селекції, спрямованої на підвищення жирномолочності, заплановано використовувати бугаїв-поліпшувачів категорії Б₁, Б₂.

Селекцію тварин бурої карпатської породи за білковомолочністю проводять

порівняно недавно і тільки в стадах Закарпатської обласної та Гірсько-Карпатської сільськогосподарської дослідної станції. Цей показник становить в середньому 3,26% при коефіцієнті мінливості — 8,66%.

З 1973 р. розпочато селекцію на придатність корів бурої карпатської породи до машинного доїння. За морфофункціональними властивостями вим'я оцінено корів племзаводу обласної дослідної станції, зокрема тих, які переведені на дворазове доїння.

Так, швидкість молоковіддачі їх становить 1,0—1,25 кг/хв, індекс вим'я 45,1—45,7. Серед оцінених тварин є корови з швидкістю молоковіддачі 2 кг/хв, проте їх небагато.

Із оцінених корів 40% мали чашоподібну, 17 — ванноподібну, 31 — округлу і 6% — козячу та примітивну форму вим'я.

Тваринам бурої карпатської породи властива і висока м'ясна продуктивність. При інтенсивному вирощуванні та відгодівлі в умовах низинної зони жива маса бугайців у 12-місячному віці досягає 323—355 кг, забійний вихід — 58,2%.

У господарствах низинної зони селекцію спрямовують на створення молочного типу тварин. Для цього в зону розведення породи із США завезли бугаїв-плідників швіцької породи молочного типу. На Закарпатській держплемстанції 10 таких бугаїв, середня продуктивність матерів яких становить 7652 кг при жирності молока 4,4%. Передбачено одержати корів живою масою 550—600 кг з надоем молока за 305 днів I лактації 2500—3000 кг, II 3200—3600, III і старше 4000—5000 і більше при жирності не нижче 3,8%.

Розгорнуто селекцію щодо створення нової жирномолочної лінії бурої карпатської породи, для якої прийнято такий стандарт: продуктивність за I лактацію — 3000 кг молока жирністю 3,8%, за II — відповідно 4100 кг і 3,8—3,9%, повновікових корів — 4500—5000 кг і 3,9—4,0%. Жива маса повновікових корів — 520—550 кг.

У лінії намічено створити 2—3 родини, на основі яких вестимуть поглиблену селекцію.

З метою підвищення скороспілості тварин бурої карпатської породи впроваджують більш ранні строки осіменіння телиць — у віці 16—17 міс при досягненні живої маси 350—380 кг. У Закарпатській області створено 12 спеціалізованих господарств по вирощуванню нетелей. Для поліпшення технології вирощування телиць намічено будівництво літніх таборів і створення умов для підгодівлі тварин зеленими кормами.

Велику увагу приділяють селекції породи за формою вим'я і придатністю тварин до дворазового машинного доїння. Для розв'язання цієї проблеми поряд з чистопородним розведенням заплановано використовувати плідників джерсейської породи і бугаїв лінії Девіза 2769 лебединської породи.

Згідно з перспективним планом племінної роботи поголів'я тварин бурої карпатської породи в 1985 р. зросте до 225 тис., в тому числі корів до 66 тис. Молочна продуктивність корів за I лактацію повинна становити 2600 кг, за II — 3000 і повновікових — 3300 кг. Їх жива маса — відповідно 450, 490 і 550 кг, а телиць у 6 міс — 145 кг, в 12 — 250 кг і в 18 — 380 кг. Середню жирномолочність заплановано довести до 3,6—3,7%.

З метою підвищення продуктивності тварин бурої карпатської породи більше уваги буде зосереджено на масовій селекції, особливо на роздоюванні первісток.

Одержано редколегією 20.08.79.